

Ministru kabinets

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082800, e-pasts pasts@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

Rīgā

19.05.2023.
Uz 05.04.2023.

Nr. 23-TA-1188
Nr. 1-5/98

Latvijas Republikas Tiesībsarga birojam

Par uzņēmējdarbības un cilvēktiesību nacionālo rīcības plānu

Ministru kabinets ir izvērtējis Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – tiesībsargs) 2023. gada 5. aprīļa vēstulē Nr. 1-5/98 minēto lūgumu izstrādāt uzņēmējdarbības un cilvēktiesību nacionālo rīcības plānu (turpmāk – rīcības plāns) un sniedz šādu informāciju.

Iepazīstoties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas (turpmāk – ANO) mājaslapā internetā esošo informāciju[1], redzams, ka dažādas valstis izvēlas dažādus veidus, kā izveidot savus rīcības plānus. Tomēr lielākā daļa apskatīto valstu rīcības plānos ietver informāciju par jau esošajiem nozaru politikas attīstības plāniem dažādās jomās, kā arī normatīvajos aktos ietvertu regulējumu, kas sekmē ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principu ievērošanu.

Tādēļ, izvērtējot rīcības plāna nepieciešamību, būtu noderīgi izvērtēt informāciju par esošajiem normatīvajiem aktiem un politikas plānošanas dokumentiem, kā arī par jaunām iniciatīvām, kas vēl nav ietvertas politikas plānošanas dokumentos vai normatīvajos aktos, bet kuru mērķis ir aizsargāt un ievērot cilvēktiesības, kā arī veicināt uzņēmēju atbilstību cilvēktiesību principiem.

Informējam, ka šobrīd Latvija kā Eiropas Savienības dalībvalsts gatavo nepieciešamos tiesību aktu projektus, lai pārņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes 2022. gada 14. decembra Direktīvu (ES) 2022/2464, ar ko attiecībā uz korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanu groza Regulu (ES) Nr. 537/2014, Direktīvu 2004/109/EK, Direktīvu 2006/43/EK un Direktīvu 2013/34/ES. Minētā direktīva paredz uzņēmumiem pienākumu sniegt ne tikai informāciju par attiecīgā uzņēmuma attīstību, veiktspēju un stāvokli, bet arī informāciju par uzņēmuma darbības ietekmi uz vides, sociālajiem un personāla jautājumiem, cilvēktiesību ievērošanu un korupcijas un kukuļošanas apkarošanas jautājumiem.

Lai nepieļautu Eiropas Savienības vienotā tirgus regulējuma fragmentāciju, kā arī ievērotu pilsoniskās sabiedrības pieprasījumu, 2022. gada sākumā Eiropas Komisija publicēja Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (Korporatīvās ilgtspējas direktīva), un Tieslietu ministrija kā atbildīgā ministrija sagatavoja Latvijas Republikas nacionālo pozīciju par to. Minētā priekšlikuma mērķis ir veicināt lielo uzņēmumu ilgtspējīgu un atbildīgu rīcību, īstenojot pienācīgas rūpības pienākumu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām un vidi. Priekšlikums paredz dalībvalstu pienākumu nodrošināt, ka to uzņēmumi veic atbilstošus pasākumus, lai apzinātu faktisku vai iespējamu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēktiesībām un vidi uzņēmumu pašu darbībā, to meitas uzņēmumos un to nodibināto tiešo vai netiešo darījumattiecību līmenī to vērtības ķēdē, kā arī lai novērstu, mazinātu vai izbeigtu šādu ietekmi. Priekšlikums lielā mērā ir balstīts uz OECD izstrādāto pieeju atbildīgai uzņēmējdarbībai un tās īstenošanu praksē[2]. Minētā direktīva jau pēc būtības skar lielu daļu uzņēmējdarbības un cilvēktiesību tvēruma, īstenojot pienācīgas rūpības pienākumu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām un vidi.

Attiecībā uz spēkā esošo publisko iepirkumu regulējumu informējam, ka publisko iepirkumu regulējums jau paredz mehānismus cilvēktiesību aizsardzībai un ievērošanai gan publiskā iepirkuma procesā, gan iepirkuma līguma darbības laikā. Latvijas tiesiskajā regulējumā ir pārņemts Eiropas Savienībā noteiktais direktīvu regulējums iepirkumu jomā, tai skaitā vides, sociālo un darba tiesību jomas prasību pienācīgu integrāciju publisko iepirkumu procedūrās, kas izriet no valsts un Eiropas Savienības līmeņa normatīvajiem aktiem, dekrētiem un lēmumiem, kā arī no koplīgumiem, ja šādi noteikumi un to piemērošana ir saskaņā ar Eiropas Savienības tiesību aktiem.

Piemēram, saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu (turpmāk – Likums) kandidāts vai pretendents tiek izslēgts no tālākas dalības iepirkumā, ja tiek konstatēts, ka kandidāts, pretendents vai persona, kura ir kandidāta vai pretendenta valdes vai padomes loceklis, pārstāvēttiesīgā persona, prokūrists vai persona, kura ir pilnvarota pārstāvēt kandidātu vai pretendentu darbībās, kas saistītas ar filiāli, ar tādu prokurora priekšrakstu par sodu vai tiesas spriedumu, kas stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams, ir atzīta par vainīgu vai tai ir piemērots piespiedu ietekmēšanas līdzeklis, tai skaitā par cilvēku tirdzniecību (Likuma 42. panta otrās daļas 1. punkta "e" apakšpunkts). Tāpat kandidāts vai pretendents tiek izslēgts, ja tas ar kompetentas institūcijas lēmumu, tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu, kas stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams un nepārsūdzams, ir atzīts par vainīgu un sodīts par darba tiesību pārkāpumu (Likuma 42. panta otrās daļas 6. punkts). Ja pasūtītājs to norādījis iepirkuma dokumentos, tad kandidāts vai pretendents ir izslēdzams arī gadījumā, ja pasūtītājs ar jebkādiem atbilstošiem līdzekļiem var pierādīt, ka kandidāts vai pretendents ir pārkāpis Latvijas vai Eiropas Savienības normatīvos aktus vides, sociālo vai darba tiesību jomā, darba koplīgumu, ģenerālvienošanos vai prasības, kas noteiktas Likuma 3. pielikumā minētajās starptautiskajās konvencijās (Likuma 42.

panta otrās daļas 8. punkts). Atbilstība papildu izslēgšanas nosacījumiem tiek pārbaudīta arī pretendenta norādītajam apakšuzņēmējam, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 000 *euro*, katram personālsabiedrības biedram, ja kandidāts vai pretendents ir personālsabiedrība, kā arī kandidāta vai pretendenta norādītajai personai, uz kuras iespējām tas balstās, lai apliecinātu, ka tā kvalifikācija atbilst pasūtītāja noteiktajām prasībām. Atsevišķi izslēgšanas nosacījumi attiecas uz personām, kurām kandidātā vai pretendētā ir izšķirošā ietekme uz līdzdalības pamata normatīvo aktu par koncerniem izpratnē, un uz kandidāta vai pretendenta patieso labuma guvēju (Likuma 42. panta trešā daļa).

Likuma 20. pants nosaka tehnisko specifikāciju izstrādi būvdarbu līgumiem, lai tajās tiktu iekļautas prasības attiecībā uz tehnisko aprakstu apkopojumu, kas ietver vides aizsardzības prasības, projektēšanas prasības, tostarp prasības attiecībā uz piekļūstamības nodrošināšanu personām ar invaliditāti. Iepirkumiem, kuru rezultāti paredzēti lietošanai fiziskajām personām, tai skaitā pasūtītāja personālam, tehniskās specifikācijas sagatavo tā, lai nodrošinātu iepirkuma rezultātu piekļūstamību personām ar invaliditāti vai tiktu ņemti vērā universālā dizaina principi. Viens no tehniskās specifikācijas sagatavošanas veidiem ir noteikt funkcionālās prasības vai darbības rezultātus, iekļaujot vides aizsardzības prasības. Ja pasūtītājs plāno iegādāties būvdarbus, preces vai pakalpojumus, kas atbilst noteiktām vides aizsardzības, sociālajām vai citām īpašām prasībām, tas var tehniskajās specifikācijās, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijos vai iepirkuma līguma izpildes noteikumos prasīt īpašu marķējumu kā pierādījumu būvdarbu, pakalpojumu vai piegāžu atbilstībai noteiktajām prasībām, ievērojot marķējuma prasību nosacījumus.

Būtiski ir vērēt uzmanību uz to, ka iepirkumu regulējums paredz pasūtītāja tiesības noteiktām personu grupām paredzētu pasākumu ietvaros rezervēt iespēju piedalīties iepirkuma procedūrās tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kuriem vairāk nekā 30 procenti no vidējā nodarbināto darbinieku skaita gadā ir personas ar invaliditāti (ja paredzamā iepirkuma līguma priekšmets to pieļauj), un ka līguma slēgšanai par noteiktiem veselības, sociālās un kultūras jomas pakalpojumiem, kuri atbilst noteiktiem kopējās iepirkumu klasifikācijas kodiem, pasūtītājs ir tiesīgs rezervēt iespēju piedalīties iepirkumā tikai tiem kandidātiem vai pretendentiem, kuriem ir piešķirts sociālā uzņēmuma statuss un kuri sniedz pakalpojumus minētajās jomās.

Likumā ir noteikts, ka atbilstošākā piedāvājuma izvēlē iespējams izmantot sociālos kritērijus (Likuma 51. panta otrās daļas 3. punkta "a" apakšpunkts), veicot sociāli atbildīgu iepirkumu. Plašāka informācija par sociāli atbildīgu iepirkumu pieejama Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē[3].

Publisko iepirkumu regulējums paredz arī apakšuzņēmēju kontroli, proti, piedāvājumā jānorāda visi apakšuzņēmēji, kuru veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 000 *euro*, un katram šādam apakšuzņēmējam izpildei nododamā iepirkuma līguma daļa (Likuma 63. panta otrā daļa). Saskaņā ar Likuma 42. panta trešās daļas 3. punktu uz šādu pretendenta norādīto apakšuzņēmēju

attiecas visi izslēgšanas iemesli, kas minēti Likuma 42. panta otrajā daļā. Papildus būvdarbu līgumā var paredzēt tiešus maksājumus izpildītāja piesaistītajiem apakšuzņēmējiem (Likuma 63. panta piektā daļa).

Publisko iepirkumu regulējumā iestrādāts mehānisms civiltiesību nodrošināšanas kontrolei arī piedāvājumu vērtēšanas fāzē, proti, ir noteikts pienākums pasūtītājam, ja piedāvātā cena šķiet nepamatoti lēta, pārliecināties par tās pamatotību, piemēram, ka piedāvājumā iekļautā darba samaksa atbilst vismaz vidējām stundas tarifa likmēm konkrētajā profesiju grupā (Likuma 53. pants).

Atbilstoši Likuma 60. pantam pasūtītājs ir tiesīgs iepirkuma līgumā paredzēt speciālus iepirkuma līguma izpildes noteikumus attiecībā uz sociālajiem apstākļiem un vides aizsardzības prasībām, ievērojot nosacījumu, ka šie noteikumi nav pretrunā ar Eiropas Savienības tieši piemērojamiem tiesību aktiem minētajās jomās un ir norādīti tehniskajās specifikācijās vai paziņojumā par līgumu, vai iepirkuma procedūras dokumentos un ir saistīti ar attiecīgā iepirkuma līguma priekšmetu.

Ņemot vērā minēto, Likumā ir virkne noteikumu attiecībā uz civiltiesību un uzņēmējdarbības jomu, kas paredzēti, lai efektīvāk mazinātu negatīvo ietekmi uz šīm jomām. Būtiski ir vērst uzmanību uz to, ka 2023. gada 16. martā Saeimā pieņemti grozījumi Likumā un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumā (stājās spēkā 2023. gada 11. aprīlī), paredzot, ka no 2025. gada 28. jūnija attiecībā uz noteiktām precēm vai pakalpojumiem pasūtītājam iepirkuma tehniskajās specifikācijās ir obligāti jāiekļauj atsauce uz šīs konkrētās preces vai pakalpojuma atbilstību Preču un pakalpojumu piekļūstamības likumā noteiktajām piekļūstamības prasībām, tādējādi nodrošinot noteiktu preču un pakalpojumu piekļūstamību personām ar invaliditāti un citām personām ar ilgstošiem vai pārejošiem funkcionēšanas ierobežojumiem.

Papildus minētajam notiek darbs publisko iepirkumu regulējuma iedzīvināšanai, tai skaitā informējot un izglītojot iepirkumu veicējus, tirgus dalībniekus un citas iesaistītās puses. Piemēram, vadlīnijas sociālā iepirkuma veikšanai sadarbībā ar Iepirkumu uzraudzības biroju izstrādājusi biedrība "Latvijas Sociālās uzņēmējdarbības asociācija"[4], apkopota arī ārvalstu pieredze[5]. Iepirkumu uzraudzības birojs sadarbībā ar partneriem ir organizējis pasākumus sociālās uzņēmējdarbības veicināšanai, pieejama arī lekcija un mācības par stratēģisko (tai skaitā sociāli atbildīgu) iepirkumu. Minētā un cita ar sociāli atbildīgu iepirkumu popularizēšanu saistītā informācija pieejama Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē[6]. Iepirkumu uzraudzības birojs aktīvi sadarbojas ar nozarēm, veicinot vadlīniju izstrādi iepirkumu veikšanai konkrētajā nozarē, aicinot attīstīt arī saimnieciskā izdevīguma vērtēšanas kritēriju izstrādi. Kopš 2020. gada vidus pēc Iekšlietu ministrijas lūguma Iepirkumu uzraudzības biroja tīmekļvietnē pieejami arī tiesībsarga vēstulē minētā projekta FLOW ietvaros izstrādātie materiāli civiltirdzniecības novēršanai.

Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana kā horizontāls princips ir noteikta visās Eiropas Savienības fondu atbalsta jomās, tostarp uzņēmējdarbībā. Horizontālā principa mērķis ir novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem jebkurā jomā, veicināt iekļaušanu un nediskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Horizontālā principa mērķi ir noteikti KNR[7], ESF+[8], ERAF un KF[9] regulā, kā arī TPF regulā[10]. Īstenojot horizontālā principa mērķus, īpaši tiek ņemta vērā nepieciešamība nodrošināt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu, piekļuves iespējas personām ar invaliditāti (tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju ziņā) un veicināt pāreju no dzīves ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā uz dzīvi ģimenē un kopienā.

Labklājības ministrija sadarbībā ar Tieslietu ministriju ir sagatavojusi vadlīnijas horizontālā principa "Vienlīdzība, iekļaušana, nediskriminācija un pamattiesību ievērošana" īstenošanai un uzraudzībai (2021.–2027. gada plānošanas periodam). Vadlīnijās ir iekļauta informācija un jaunākā statistika par invaliditātes, dzimumu līdztiesības, novecošanās, rases un etniskās izcelsmes, reliģijas un seksuālās orientācijas jautājumiem, to sasaiste ar nacionālajiem normatīvajiem aktiem un starptautiskajiem līgumiem. Vadlīnijās ietverti arī ieteikumi horizontālā principa ietekmes atspoguļošanai Eiropas Savienības fondu plānošanas un īstenošanas dokumentos (tostarp tiesību aktu projektos un to anotācijās), specifisko atbalsta mērķu ietekmes uz horizontālo principu un tā rādītāju noteikšanai, nosacījumi projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanai. Vadlīnijās ir sniegti vispārīgo un specifisko horizontālā principa darbību piemēri, kā arī horizontālā principa koordinācijas un uzraudzības sistēmas apraksts. Savukārt vadlīniju pielikumos ir sniegta koncentrēta informācija par to, kā pārliecināties, vai horizontālais princips un pamattiesības tiek ņemtas vērā un tiek ievērotas visos Eiropas Savienības fondu ieviešanas posmos.

Programmu sagatavošanā, īstenošanā, uzraudzīšanā, ziņošanā par tām un to izvērtēšanā jāņem vērā un jāveicina dzimumu līdztiesība, dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana un dzimumperspektīvas integrēšana, kā arī jāveic darbības, lai novērstu jebkādu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai ticības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ. Visā Eiropas Savienības fondu sagatavošanā un īstenošanā jo īpaši jāņem vērā nepieciešamība nodrošināt piekļuves iespējas personām ar invaliditāti. No Eiropas Savienības fondu līdzekļiem būtu jāatbalsta tikai tādas darbības, kas mazina segregāciju vai atstumtību, un, finansējot infrastruktūru, būtu jānodrošina pieejamība personām ar invaliditāti.

Ministru kabinets vērš uzmanību, ka arī Labklājības ministrija ir izstrādājusi vairākus politikas plānošanas dokumentus un normatīvos aktus, kas atbilst starptautiskajiem standartiem un ietver tiesībsarga vēstulē minētās prasības.

Piemēram, Sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pamatnostādnes 2021.–2027. gadam (turpmāk – pamatnostādnes) ir vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kura mērķis ir veicināt iedzīvotāju sociālo iekļaušanu,

samazinot ienākumu nevienlīdzību un nabadzību, attīstot pieejamus sociālos pakalpojumus un juridisko atbalstu, kas atbilst individuālajām vajadzībām, kā arī palielinot augstu nodarbinātības līmeni kvalitatīvā darba vidē. Šis mērķis tiek īstenots piecos darbības virzienos:

1) ilgtspējīgs, stabils un adekvāts materiālais atbalsts, kas nodrošina pietiekamu ekonomisko neatkarību;

2) moderna un pieejama sociālo pakalpojumu sistēma, kas cita starpā uzlabo iedzīvotāju iespējas dzīvot neatkarīgi un dzīvot sabiedrībā, iekļauties izglītībā un darba tirgū;

3) iekļaujošs darba tirgus visiem un kvalitatīvas darbavietas, atbalstot ilgtermiņa līdzdalību darba tirgū;

4) attīstīta valsts nodrošinātā juridiskā atbalsta sistēma, kas paplašina mazāk aizsargāto personu piekļuvi tiesu sistēmai;

5) sociālās aizsardzības un darba tirgus politikas pārvaldības stiprināšana.

Īstermiņa prioritāšu noteikšanai un plānoto uzdevumu īstenošanai pamatnostādņēs ir paredzēti vairāki īstermiņa plānošanas dokumenti, piemēram, Darba aizsardzības jomas attīstības plāns 2021.–2023. gadam, Plāns sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.–2023. gadam, Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.–2023. gadam u. c.

Plāns personu ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju veicināšanai 2021.–2023. gadam ir izstrādāts saskaņā ar ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām noteiktajiem principiem. Šis plāns ir vērsts uz integrētas un personu ar invaliditāti vajadzībām atbilstošas atbalsta sistēmas attīstību. Tā mērķis ir nodrošināt pasākumus, kas veicina nodarbinātību personām ar invaliditāti, uzlabo vides un pakalpojumu pieejamību un samazina sabiedrības stereotipus par šīm personām. Viens no šā plāna rīcības virzieniem ir iekļaujošas nodarbinātības stiprināšana. Tas ietver individuāla atbalsta uzlabošanu darba meklējumos personām ar invaliditāti, ņemot vērā to funkcionālo traucējumu veidu un smaguma pakāpi. Darba devējiem, kas nodarbina personas ar invaliditāti, tiek sniegts finansiāls atbalsts, lai pielāgotu darba vietas atbilstoši ergoterapeita viedoklim. Darba vadītājiem, kas iesaistīti subsidētās nodarbinātības pasākumos, tiek nodrošināta darba algas dotācija. Personām ar invaliditāti ir pieejami arī citi pagaidu nodarbinātības pasākumi, piemēram, darba prasmju apguve, pārkvalifikācija, mācības pie darba devēja un darba tirgū nepieciešamo papildu prasmju apguve.

Plānā sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšanai 2021.–2023. gadam izvirzīti trīs rīcības virzieni mērķa sasniegšanai:

1) sieviešu un vīriešu vienlīdzīgas tiesības un iespējas darba tirgū un izglītībā;

- 2) ar dzimumu saistītas vardarbības un vardarbības ģimenē novēršana;
- 3) dzimumu līdztiesības integrētās pieejas stiprināšana nozaru politikās.

Rīcības virzienā "Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību un iespēju veicināšana izglītībā un darba tirgū" tiek īstenoti izglītojoši pasākumi darba devējiem un to darbiniekiem, lai veicinātu dažādības vadību un iecietību, tiek īstenoti pasākumi, lai apzinātu atšķirības darba samaksā starp sievietēm un vīriešiem, tiek veicināts dialogs ar sociālajiem partneriem, lai diskutētu par efektīviem risinājumiem darba samaksas atšķirību mazināšanai starp vīriešiem un sievietēm, tiek īstenoti pasākumi darba un privātās dzīves saskaņošanai, kas ir būtisks priekšnoteikums sieviešu un vīriešu vienlīdzīgai iespējai iesaistīties darba tirgū un uzņēmējdarbībā.

Visos minētajos dokumentos ietvertie pasākumi uzskatāmi par tādiem, kuru mērķis ir sasniegt un īstenot dažādos starptautiskajos dokumentos ietvertās cilvēktiesības, un attiecināmi uz starptautisko saistību izpildi atbilstoši ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem. Tas pats attiecināms arī uz Labklājības ministrijas pieņemtajiem normatīvajiem aktiem ministrijas kompetencē esošajās jomās.

Ir izveidoti un tiek uzturēti arī uzraudzības un kontroles mehānismi. Ir garantētas indivīdu tiesības vērsties valsts uzraudzības un kontroles iestādēs, piemēram, Valsts darba inspekcijā, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā vai tiesā, lai aizstāvētu savas aizskartās tiesības.

Tādējādi Ministru kabinets informē, ka vairums ANO uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principu jau ir iestrādāti nacionālajos plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos. Tomēr saprotam, ka Latvijas uzņēmumiem jāspēj pielāgoties jauniem starptautiskajiem uzņēmējdarbības un cilvēktiesību principiem, lai nezaudētu savu vietu globālajā vērtību ķēdē, un tādēļ esam gatavi izvērtēt iespēju izveidot darba grupu jauna uzņēmējdarbības un cilvēktiesību nacionālā rīcības plāna izstrādei.

[1] <https://www.ohchr.org/en/special-procedures/wg-business/national-action-plans-business-and-human-rights>

[2] Atbildīga uzņēmējdarbība (*responsible business conduct*) ir būtisks aspekts OECD darbā, izstrādājot rekomendācijas dalībvalstu valdībām šīs politikas iedzīvināšanai. Viens no organizācijas pamatdokumentiem par atbildīgu uzņēmējdarbību ir 1976. gadā pieņemtās OECD vadlīnijas multinacionāliem uzņēmumiem (*OECD Guidelines for Multinational Enterprises*). Vadlīnijas ir vairākkārt aktualizētas, un ir izstrādāti dokumenti, kas gan precizē atbildīgas uzņēmējdarbības pienākumu un saturu, gan nosaka metodiku, kā uzņēmumiem jāīsteno atbildīgas uzņēmējdarbības principi savā ikdienas darbā. Būtiskākais dokuments no tiem ir OECD Rūpības pienākuma ieteikumi atbildīgai uzņēmējdarbībai (*OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business*

Conduct). Savukārt jaunākais OECD tiesību instruments šajā jomā (*OECD Recommendation on the Role of Government in Promoting Responsible Business Conduct*) pievēršas tieši valsts uzdevumiem atbildīgas uzņēmējdarbības veicināšanā.

[3] <https://www.iub.gov.lv/lv/socialais-iepirkums>

[4] <https://www.iub.gov.lv/lv/media/658/download?attachment>

[5] <https://www.iub.gov.lv/lv/media/877/download?attachment>

[6] <https://www.iub.gov.lv/lv/socialais-iepirkums>

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1060&from=LV%20>)

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) 2021/1057, ar ko izveido Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+) un atceļ Regulu (ES) Nr. 1296/2013 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1057&from=EN>)

[9] Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) 2021/1058 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un Kohēzijas fondu (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1058&from=LV>)

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 24. jūnija Regula (ES) 2021/1056, ar ko izveido Taisnīgas pārkārtošanās fondu (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R1056&from=LV>)

Pielikumā:

Ministru kabineta 2023. gada 16. maija sēdes protokola Nr. 26 29. § izraksts

Ministru prezidents

(paraksts*)

A. K. Kariņš

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu